

ნანა (ნანო) ზაზანაშვილი

თარგმანში დაკარგულები: საცხოვრებლის, საცხოვრისის თუ საბინაო პოლიტიკა?¹

საბჭოთა კავშირის რღვევასა და ახალ ეკონომიკურ ფორმაციაზე გადასვლას, სხვა დარგების მსგავსად, ძირეული ცვლილებები მოჰყვა ქალაქგეგმარების სფეროშიც. დარგობრივი სფერო მიმართულ იქნა საერთაშორისო, უმთავრესად ინგლისურ ენაზე ხელმისაწვდომ, გამოცდილებების შესწავლასა და მათ ადგილობრივ კონტექსტთან ადაპტირებაზე. ამ პროცესს ლოგიკურად უნდა მოჰყოლოდა ამა თუ იმ ცნების განსაზღვრა და შესაბამისი ტერმინის მოძიება და შექმნა, თუმცა, გადაუდებელი საჭიროების მიუხედავად, ამ კუთხით მუშაობა საკმარისი არ არის, ჯერ კიდევ სუსტადაა განვითარებული. ხშირად ვერ ხერხდება მრავალი ინგლისურენოვანი ტერმინის მნიშვნელობასა და მის ქართულ თარგმანზე შეთანხმება. ასეთ ტერმინებს მიეკუთვნება „Housing Policy“.

საცხოვრებელი ურბანული და სოციალური პოლიტიკის საკვანძო საკითხია და ის პოსტსაბჭოთა საქართველოს კონტექსტშიც არ კარგავს აქტუალობას. ამას საკითხის გარშემო ბოლო დროს მომრავლებული კვლევები და საჯარო დისკუსიებიც ცხადყოფს. აქვე თავს იჩენს ცნების მნიშვნელობის ბუნდოვანებისა და ტერმინის ქართული შესატყვისის სიმრავლის პრობლემაც, რაც ხშირად დაბნეულობისა და გაუგებრობის წყაროა.

წინამდებარე სტატიაში შევეცდებით ვუპასუხოთ კითხვებს: რა შინაარსისაა ტერმინი „Housing Policy“, როგორია ქართულ ენაში უკვე არსებული ლექსიკური გამოცდილება და რომელი ვარიანტია მოცემული ინგლისური ტერმინის უკეთესი შესატყვისი: *საცხოვრებლის*, *საცხოვრისის* თუ *საბინაო პოლიტიკა*?

¹ სტატია მომზადებულია ორგანიზაცია „ურბან რეაქტორის“ პროექტის „საცხოვრისით უზრუნველყოფის პოლიტიკა: გამოწვევები და პერსპექტივები“ ფარგლებში, „ურბანული კვლევების ცენტრთან“ თანამშრომლობით, ფონდ „ღია საზოგადოება - საქართველოს“ ფინანსური მხარდაჭერით.

Housing და Housing Policy

მერიამ ვებსტერის (Merriam-Webster) ლექსიკონის მიხედვით სიტყვა „Housing“ განმარტებულია, როგორც *ხალხისთვის მიწოდებული საცხოვრებლები* (Dwellings provided for people) (მერიამ-ვებსტერი, 2017). ლონგმენის თანამედროვე ინგლისური ენის ლექსიკონი (Longman Dictionary of Contemporary English) იმავე სიტყვის ჩვენთვის საინტერესო ორ განმარტებას გვაწვდის: 1. *სახლები ან პირობები, სადაც ხალხი ცხოვრობს* (The houses or conditions that people live in) და 2. *ხალხის საცხოვრებლებით უზრუნველყოფის სამუშაო* (The work of providing houses for people to live in) (ლონგმენი, 2017). ოქსფორდის ლექსიკონი სიტყვას როგორც სახლებისა და ბინების ერთობლიობას ისე განმარტავს (Houses and flats considered collectively) და მის სინონიმებად მოჰყავს *სახლები, საცხოვრებელი ადგილები, შენობები და ა.შ.* სიტყვის მეორე განმარტებად ასევე მოცემულია *საცხოვრებლით უზრუნველყოფა* (The provision of accommodation) (ოქსფორდის ლექსიკონი, 2017)

ყველა ამ მაგალითიდან კარგად ჩანს სიტყვის ჩვენთვის საყურადღებო ორი მნიშვნელობა. იგი ერთ შემთხვევაში აღნიშნავს საცხოვრებლების ერთობლიობას, ხოლო მეორე შემთხვევაში - ქმედებას, რომელიც ადამიანების საცხოვრებლებით/სახლებით უზრუნველყოფას გულისხმობს.

ტერმინის Housing Policy ერთი, უნივერსალური განმარტება არ არსებობს, რადგან საცხოვრებლის სფეროში და მის გარეთ არსებული, თუმცა მასთან დაკავშირებული, ეროვნული ამოცანები ქვეყნების, პოლიტიკური რეჟიმებისა და ისტორიული კონტექსტის მიხედვით განსხვავდება.

ურბანული კვლევების ენციკლოპედია ტერმინს Housing Policy განმარტავს, როგორც მთავრობის მოქმედებას საცხოვრებლით უზრუნველყოფის ამოცანების მისაღწევად. ამოცანები შეიძლება მოიცავდეს საცხოვრებელი ფონდის ხარისხის გაუმჯობესებას ან უსახლკარობასთან დაკავშირებულ საკითხებს. სხვა განმარტებით, ის ასევე შეიძლება მოიცავდეს საცხოვრებლის სფეროში მთავრობის ჩარევას, რაც სფეროს გარეთ არსებულ ამოცანებზეა ორიენტირებული. მაგალითად შეიძლება მოვიყვანოთ საცხოვრებლის ფინანსური ბაზრის რეგულირება ეროვნული ეკონომიკის აქტივაციის მიზნით, დაბალშემოსავლიანი შინამეურნეოებებისათვის გასაცემ სუბსიდიებზე დაწესებული შე-

ზღუდვები მათი დასაქმების ხელშეწყობის მიზნით და ა.შ. (ენციკლოპედია, 2010: 379-383).

საჯარო ადმინისტრირებისა და საჯარო პოლიტიკის ენციკლოპედია იმავე ტერმინს ამერიკის შეერთებული შტატების კონტექსტში განმარტავს და გამოყოფს ფედერალური მთავრობის ოთხ უმნიშვნელოვანეს მიზანს, რომლებიც ისტორიულად განსაზღვრავდა და გასაზღვრავს საცხოვრებლის პოლიტიკას ამ ქვეყანაში. ეს მიზნები მოიცავს ხელმოკლე პირებისა და ოჯახების თავშესაფრით უზრუნველყოფას, ბინათმესაკუთრებისა და სამეზობლოების/თემების ხელახალი განვითარების ხელშეწყობას და საბინაო მშენებლობის მეშვეობით ეკონომიკის სტიმულირებას (ენციკლოპედია, 2004: 215-218).

სოციალური პოლიტიკის საერთაშორისო ენციკლოპედია ტერმინს სახელმწიფოს კეთილდღეობის პოლიტიკის კონტექსტში ათავსებს და განმარტავს, რომ „საცხოვრებლის პოლიტიკა მოიცავს კეთილდღეობის პოლიტიკას, რამდენადაც მისი მიზანია ცხოვრების ხარისხის გაუმჯობესება, მაგრამ ის ასევე მრავალ საკითხში სცილდება კეთილდღეობის პოლიტიკის ჩარჩოებსაც. მისი სხვა მიზნების მაგალითებია: ბაზრის მუშაობის ხელშეწყობა, მომხმარებელთა მოთხოვნის გამკლავება, საბინაო სისტემის მოწესრიგება, უფლებებისა და არჩევანის გაფართოება და ასევე, სამეზობლოების გაძლიერება. ამ მიზნებს შეუძლია ცხოვრების ხარისხის არაპირდაპირი გაუმჯობესება, თუმცა ისინი უმთავრესად მიმართულია შექმნას პირობები (ეკონომიკური, სამართლებრივი, ადმინისტრაციული, და ა.შ.), რომელთაც პოლიტიკოსები მნიშვნელოვნად მიიჩნევენ ცხოვრების დონის ასამაღლებლად“ (ენციკლოპედია, 2006).

ეროვნული გამოცდილება

ამ მიმართულებით განსაკუთრებით საყურადღებოა ეროვნული გამოცდილება. ის არამხოლოდ ცნების ისტორიულად განპირობებული მნიშვნელობის გაგებისთვის არის საყურადღებო, არამედ უკვე დამკვიდრებული ტერმინოლოგიური თავისებურების კუთხითაც. საბჭოთა საცხოვრებელი პოლიტიკა სხვა ქვეყნებისაგან განსხვავდებოდა უზრუნველყოფის უნივერსალური ხასიათითა და ადმინისტრირების მკვეთრად ცენტრალიზებული მეთოდით. სახელმწიფო აწარ-

მოებდა, ანაწილებდა და მართავდა საცხოვრებელ ფონდს¹. იმდენად, რამდენადაც საქართველო შვიდი ათწლეულის განმავლობაში იყო ამ პოლიტიკური სისტემის ნაწილი, ის ტერმინოლოგიური თვალსაზრისითაც მჭიდროდ დაუკავშირდა მას.

დიდი საბჭოთა ენციკლოპედიების რუსული და ქართული გამოცემების შედარება საყურადღებო ტერმინოლოგიურ საკითხებს აჩენს. დიდი საბჭოთა ენციკლოპედიის მე-3 გამოცემაში მოცემულია სტატიები: *Жилищное Право, Жилищное Хозяйство, Жилищно-Строительный Кооператив* და ა.შ. (ენციკლოპედია, 1972: 215-218). ქართულ საბჭოთა ენციკლოპედიაში მათი შესატყვისი სტატიები შემდეგნაირია: *საბინაო სამართალი, საბინაო მეურნეობა, საბინაო-სამშენებლო კოოპერატივი* და ა.შ. (ენციკლოპედია, 1984: 563-564).

ასევე საგულისხმოა, რომ რუსულ-ქართულ ლექსიკონს სიტყვის *Жилище* ქართულ შესატყვისად მოჰყავს *საცხოვრებელი, ბინა, სადგომი*, ხოლო, სიტყვა *Жилищный, жилищная, жилищное* განმარტებულია, როგორც *საბინაო, ბინისა* და მაგალითებად მოყვანილია *ж. вопрос-საბინაო საკითხი; ж-ое строительство - საბინაო მშენებლობა* (ლექსიკონი, 1983).

"ქართულ-რუსული ტექნიკური ტერმინოლოგია" ტერმინებს *საბინაო* და *საცხოვრებელი* ერთად გვთავაზობს და მათ რუსულ შესატყვისად *жилой* მოჰყავს (ტექნიკური, 1982).

მართალია რუსული *Жилище* უფრო კრებითი სიტყვაა, რომელიც ყველა სახის საცხოვრებელს: ბინას, ინდივიდუალურ საცხოვრებელ სახლს და ა.შ. აღნიშნავს და მას შინაარსობრივი თვალსაზრისით *საცხოვრებელი* უფრო შეეფერება, ხოლო *ბინა* საცხოვრებლის კონკრეტული, უფრო ვიწრო ჯგუფის აღმნიშვნელი სიტყვაა, მოყვანილი მაგალითებიდან ნათლად იკვეთება, რომ ჩვენი კვლევისთვის საინტერესო კონტექსტში *საბინაო* მყარად დამკვიდრებული ტერმინია.²

¹ მაღალი ხარჯიანობის გამო დაშვებული და წახალისებული იყო კერძო ინიციატივები. მაგ., კოოპერატიული ბინათმშენებლობა, რომელის განხორციელებაც შეღავათიანი სახელმწიფო საკრედიტო პირობებით იყო შესაძლებელი.

² ემპირიულმა დაკვირვებამ, კერძოდ, საველე სამუშაოებმა, ნათლად აჩვენა „საბინაო პოლიტიკის“ „საცხოვრისის პოლიტიკასთან“ შედარებითი უპირატესობა. საუბრების დროს „საცხოვრისის პოლიტიკა“ გაუგებრობას იწვევდა, ხოლო „საბინაო პოლიტიკა“ მყისიერად აღიქმებოდა და შესაბამისად ვრცელდებოდა.

ეს მაგალითები გვარწმუნებს, რომ ინგლისური *Housing Policy-ის* და რუსული *Жилищная Политика-ის* შესატყვისი ქართულში *საბინაო პოლიტიკა* უნდა იყოს.

თუმცა თანამედროვე საკანონმდებლო აქტებში, რომლებიც ძალიან ხშირად გამოყენებულ ტერმინთა განმარტებებს არ მოიცავს, ეს ტერმინი იშვიათად გამოიყენება და გამოყენებისას მის სხვადასხვა ვარიაციას ვაწყდებით. მაგ.: 2016 წელს დამტკიცებულ „საქართველოს დემოგრაფიული უსაფრთხოების კონცეფციაში“ ნახსენებია *საბინაო პოლიტიკა* (დებულება, 2016), ხოლო 2015 წელს დამტკიცებული საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სივრცითი დაგეგმარებისა და სამშენებლო პოლიტიკის დეპარტამენტის დებულების ტექსტში გამოყენებულია ტერმინები *საცხოვრისის პოლიტიკა* და *საცხოვრისის სექტორი* (ბრძანება, 2015).

თუ უკანასკნელ პერიოდში მიღებულ საკანონმდებლო აქტებს და სხვადასხვა სამთავრობო თუ არასამთავრობო ორგანიზაციების მიერ შემუშავებულ ანგარიშებსა და კვლევებს გადავხედავთ, ჭრელ სურათს დავინახავთ. ეს სიჭრელე სიტყვა „საცხოვრისისა“ და „საცხოვრებლის“ გამოყენებას უკავშირდება. მოვიყვანთ ზოგიერთ მაგალითს.

2017 წელს საქართველოს კონსტიტუციაში შევიდა ცვლილებები. ერთ-ერთი ცვლილება საცხოვრებლის საკითხს შეეხო და ის შემდეგნაირად განისაზღვრა: „სახელმწიფო ზრუნავს ადამიანის ჯანმრთელობისა და სოციალურ დაცვაზე, საარსებო მინიმუმითა და ღირსეული *საცხოვრებლით უზრუნველყოფაზე*, ოჯახის კეთილდღეობის დაცვაზე“ (დებულება, 2017).

იმ საკანონმდებლო დოკუმენტებში, რომლებიც დევნილთა განსახლების საკითხებს ეხება, უმთავრესად გამოიყენება ტერმინები *საცხოვრებლით უზრუნველყოფა* და *საცხოვრებელი ფართი*. მაგ.: განკარგულება „[...] დევნილთა გრძელვადიანი *საცხოვრებლით უზრუნველყოფისათვის* გასატარებელ ცალკეულ ღონისძიებათა შესახებ“ (განკარგულება, 2013). მინისტრის ბრძანება „დევნილთა გრძელვადიანი *საცხოვრებელი ფართით უზრუნველყოფის წესის*, [...] შესახებ“ (ბრძანება, 2013) და ა.შ.

ქუთაისისა და სამტრედიის მუნიციპალიტეტების 2017 წლის „უსახლკარო პირთა რეგისტრაციისა და მათი *დროებითი საცხოვრისით უზრუნველყოფის წესის* დამტკიცების შესახებ“ დადგენილებებში გამოყენებულია ტერმინი *დროებითი საცხოვრისი*. აქვე საინტერესო შემთხვევას ვაწყდებით. ორივე დადგენილების მე-5 პუნქტის სა-

თაური ჩამოყალიბებულია შემდეგნაირად: „*საცხოვრებლით* სარგებლობის ვადა და პირობები“ (დადგენილება N19, N160). ასევე საინტერესოა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2015 წლის დადგენილება „*ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრებ პირთა (ოჯახთა) საცხოვრისით უზრუნველყოფის შესახებ*“. სხვა დოკუმენტებისაგან განსხვავებით, დადგენილების მე-2 პუნქტში მოყვანილია ტერმინთა განმარტებები, რომლებშიც *საცხოვრისი* განმარტებულია, როგორც „*ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული მერიის ადმინისტრაციულ ერთეულში მდებარე ხუთსართულიანი მრავალბინიანი სახლის ერთი ან მეტი საცხოვრებელი ოთახისაგან შემდგარი ბინა*“ (დადგენილება N39). ტერმინის ამგვარი დეფინიცია ვიწრო კონტექსტისთვის არის სპეციფიკური, ვერ გამოდგება უნივერსალურ განმარტებად და მხოლოდ კონკრეტული დოკუმენტის შინაარსს მიემართება. ამ და სხვა ზემოთ მოყვანილ დოკუმენტებში ცნებით-შინაარსობრივი თვალსაზრისით ტერმინ *საცხოვრისსა* და *საცხოვრებელს* შორის ფუნდამენტური სხვაობა არ ჩანს, რაც საქმეს კიდევ უფრო ართულებს.

საცხოვრებელი და საცხოვრისი

ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონის მიხედვით, *საცხოვრისი* იგივეა, რაც საცხოვრებელი (ქეგლი, 1960). ინტერნეტსივრცეში ხელმისაწვდომი Civil-ი - ენციკლოპედიური ლექსიკონი, საქართველოს საკანონმდებლო ტერმინთა ლექსიკონი და სამოქალაქო განათლების ლექსიკონი, სხვადასხვა წყაროზე დაყრდნობით, *საცხოვრისის* სხვადასხვა განმარტებას გვაწვდის: „მუდმივად ან დროებით საცხოვრებლად მოწყობილი და გამოყენებული, ერთი ან მეტი საცხოვრებელი ოთახისაგან შემდგარი ბინა“ (ქეგლი, 1960). Civil-ი - ენციკლოპედიური ლექსიკონი და სამოქალაქო განათლების ლექსიკონი ტერმინის კიდევ ორ სხვადასხვა განმარტებას იძლევა. პირველ შემთხვევაში ის განმარტებულია, როგორც „*ოთახი ან ოთახების ერთობლიობა და მათი მიმდებარე სათავსოები (მაგალითად: ჰოლი, დერეფანი) კაპიტალურ ნაგებობაში ან ნაგებობის განცალკევებულ ნაწილში, რომლებიც გათვალისწინებულია მთელი წლის განმავლობაში ერთი შინამეურნეობის საცხოვრებლად. საცხოვრისს უნდა ჰქონდეს ცალკე გასასვლელი ქუჩაში (უშუალოდ ან ბადის ან ეზოს მეშვეობით) ან საერთო უჯრედში შენობის შიგნით. მას შესაძლოა არ გააჩნდეს საკუთა-*

რი სააბაზანო ან ტუალეტი“ (ენციკლოპედია, 2018) ხოლო მეორე შემთხვევაში მოცემულია *ნორმალური საცხოვრებლის* მნიშვნელობა, რომელიც „შემდეგ პირობებს უნდა აკმაყოფილებდეს: 1. საკმარისად უნდა იყოს დაცული კლიმატის ცვალებადობისაგან (წვიმის, ქარისა და თოვლისაგან); 2. უნდა შეესაბამებოდეს მინიმალურ სანიტარიულ სტანდარტებს ბაქტერიული დაავადებების თავიდან ასაცილებლად; 3. ერთ ოთახში მუდმივად შეიძლება ცხოვრობდეს არაუმეტეს ორი ადამიანისა, ვინაიდან მჭიდროდ დასახლებული საცხოვრებელი ადგილი მავნებელია მის ბინადართა ჯანმრთელობისათვის“ (ლექსიკონი, 2018).

1993 წელს ჟურნალ *მეცნიერებასა და ტექნიკაში* ურბანისტებმა - ლადო ვარდოსანიძემ და თამარ სულუხიამ სტატიაში „*საცხოვრების ცნების დაზუსტების საკითხისთვის*“ საკუთარი მოსაზრება შემოგვთავაზეს ტერმინის *საცხოვრებელი გარემოს* დაზუსტებისთვის. ავტორებს მოჰყავთ მაგალითად, რომ რუსულენოვან პროფესიულ ლიტერატურაში საცხოვრებელი გარემოს რუსული შესატყვისი Жилая Среда ჩანაცვლა Жилище-მ. ავტორები მიიჩნევენ, რომ ეს ორი ტერმინი შინაარსობრივი თვალსაზრისით მსგავსია და მართებულად ასკვნიან, რომ ქართულ *საცხოვრებელს* რუსული Жилище შეესაბამება. ასევე, მიზანშეწონილად მიიჩნევენ *საცხოვრებლის* სინონიმად *საცხოვრების* განსაზღვრას და უარყოფითად აფასებენ თანამედროვე ქართულიდან ამ უკანასკნელის განდევნას. სტატიის ავტორთა აზრით, *საცხოვრებელი გარემო* (Жилая Среда) კალკია და მისი ჩანაცვლება, ტერმინის არქიტექტურული და ქალაქგეგმარებითი თავისებურების გათვალისწინებებით¹, უპრიანი იქნება *საცხოვრისით* (ვარდოსანიძე, სულუხია, 1993: 48-49).

ვფიქრობთ, სწორედ ამ სტატიასთან უნდა იყოს დაკავშირებული *საცხოვრებლის*, როგორც ტერმინის შემოსვლა და გარკვეულწილად დამკვიდრებაც სოციალური, ადამიანის უფლებათა დაცვის, ქალაქგეგმარებისა და არქიტექტურის სფეროში. თუმცა, ზემოთ მოყვანილი მაგალითები ცხადყოფს, რომ ტერმინი იმ ფართო მნიშვნელობით არ გამოიყენება, როგორც მნიშვნელობასაც ხსენებული სტატიის ავტორები მას მიაწერდნენ. როგორც ზემოთ დავინახეთ, ლექსიკონებ-

¹ სტატიაში მოყვანილია მოსაზრება, რომ ქართული ისტორიული საცხოვრისი თავისი არსით მოიცავდა როგორც უშუალოდ სახლს, ასევე მის შემოგარენს.

ში მოცემული განსაზღვრებები, ასევე, საკანონმდებლო აქტებში მოხსენიებული *საცხოვრისი საცხოვრებლის/სახლის* სინონიმური მნიშვნელობით გამოიყენება.

ასევე აღსანიშნავია, რომ სტატიის ავტორები ემხრობიან რუსული კალკის ქართული შესატყვისით ჩანაცვლებას და მათ მოყვანილ ინგლისურენოვან მაგალითებში *Housing*-ი არ ჩანს, თუმცა ის ყველაზე მყარად სწორედ ინგლისური ტერმინის *Social Housing* – ის ქართული შესატყვისის, *სოციალური საცხოვრისის*, შემთხვევაში დამკვიდრდა. ვფიქრობთ, ამ გარემოებამ ჯაჭვური რეაქციის მსგავსად გამოიწვია სხვა *Housing*-ის შემცველი ტერმინების ქართულ შესატყვისებში *საცხოვრებლის* და *საცხოვრისის* მეტოქეობა. მაგალითად: *The Right to Adequate Housing*-ის სხვადასხვა ვარიაციას ვაწყდებით სხვადასხვა ანგარიშში. ზოგ შემთხვევაში ის ნათარგმნია, როგორც „*უფლება სათანადო საცხოვრისზე*“ (ანგარიში, 2015) ზოგ შემთხვევაში კი – „*უფლება სათანადო საცხოვრებელზე*“ (ასოციაცია, 2013) და ა.შ.

ვფიქრობთ, ამ ტენდენციით უნდა იყოს გამოწვეული „Housing Policy“-ს შემთხვევაში ეკონომიკის სამინისტროს დოკუმენტებში *საცხოვრისის პოლიტიკის* ხსენებაც.

ბუნდოვანი მნიშვნელობის, სხვადასხვაგვარი გამოყენებისა და ერთი განსაზღვრების არარსებობის გამო *საცხოვრისის* ტერმინთან დაკავშირებული საკითხი, ვფიქრობთ, დამატებით შესწავლას და დაზუსტებას საჭიროებს და ის ვერ გამოდგება „Housing Policy“-ს ქართულ შესატყვისად. ჩვენი აზრით, *საბინაო პოლიტიკა* ყველაზე უკეთესად ესადაგება მას, ხოლო *საცხოვრებლის პოლიტიკა* სინონიმური მნიშვნელობით შესაძლებელია მასთან თანაარსებობდეს.

ლიტერატურა

ანგარიში, 2015 – საქართველოს სახალხო დამცველი, უფლება სათანადო საცხოვრისზე – სპეციალური ანგარიში, 2015 (გადამოწმებულია 26.03.2018)

<http://www.ombudsman.ge/ge/reports/specialuri-angarishebi/ufleba-satanado-sacxovrisze-specialuri-angarishi.page>

ასოციაცია, 2013 – საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია, დევნილთა უფლება სათანადო საცხოვრებელზე (სამართლებრივი ანალიზი, სასამართლო პრაქტიკის ძირითადი ტენდენციები)

(გადამოწმებულია 26.03.2018)

<https://gyla.ge/ge/mod/gallery/devnilta-ufleba-satanado-sackhovrebelze>

ბრძანება, 2013 – საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა მინისტრის 2013 წლის 9 აგვისტოს N320 ბრძანება (გადამოწმებულია 25.03.2018)

<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1980225>

ბრძანება, 2015 – საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2015 წლის 7 დეკემბრის N1-1/514 ბრძანება (გადამოწმებულია 28.03.2018)

<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/3076667>

განკარგულება, 2013 - საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 16 სექტემბრის განკარგულება N1358 (გადამოწმებულია 28.03.2018)

<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/2019847>

დადგენილება N19 – სამტრედიის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2017 წლის 17 აგვისტოს დადგენილება N19 (გადამოწმებულია 28.03.2018)

<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/3781959>

დადგენილება N39 - ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2015 წლის 20 ნოემბრის დადგენილება N39 (გადამოწმებულია 28.03.2018)

https://matsne.gov.ge/ka/document/view/3059276?pass-reset-token=kDXFjGwcSXQXne-vqVEqwtLsoJ5R-2xIGI_UoDAeQoA

დადგენილება N160 – ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2017 წლის 22 თებერვლის დადგენილება N160 (გადამოწმებულია 24.03.2018)

<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/3588311>

დებულება, 2016 – საქართველოს პარლამენტის 2016 წლის 24 ივნისის დადგენილება „საქართველოს დემოგრაფიული უსაფრთხოები კონცეფციის“ დამტკიცების შესახებ, მუხ.1.4, პუნქტი ბ. (გადამოწმებულია 28.03.2018)

<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/3331420>**დებულება, 2017** -

საქართველოს პარლამენტის 2017 წლის 2 ნოემბრის დადგენილება, (გადამოწმებულია 28.03.2018)

<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/3841217>

ენციკლოპედია, 1972 – Большая Советская Энциклопедия, Т. 9:

Евклид – Ибсен.

ენციკლოპედია, 1984 – ქართული საბჭოთა ენციკლოპედია, ტ. 8

ენციკლოპედია, 2004 – Jessica L. Hills, Encyclopedia of public administration and public policy, ed. David Schultz (New York, NY: Facts On File), s.v. "HousingPolicy."

ენციკლოპედია, 2006 – Peter Somerwille, Internationalen cyclopedia of socialpolicy, ed. Tony Fitzpatrick, vol. 1 (London: Routledge), s.v. "Housing Policy."

ენციკლოპედია, 2010 – David Clapham, Encyclopedia of urban studies, ed. Ray Hutchison (London: SAGE), s.v. "Housing Policy."

ენციკლოპედია, 2018 - Civil ენციკლოპედიური ლექსიკონი

<http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php?a=term&d=5&t=10765>

ვარდოსანიძე, სულუხია, 1993 - ვარდოსანიძე ლ., სულუხია თ., „საცხოვრისის“ ცნების დაზუსტების საკითხისთვის, მეცნიერებისა და ტექნიკა, N1/2

ლექსიკონი, 1983 – რუსულ-ქართული ლექსიკონი / საქ. სსრ მეცნ. აკად., ენათმეცნ. ინს-ტი ; [სარედ. კოლ.: რ. გაგუა, ნ. ვაჩნაძე, ლ. კაიშაური [დასხვ.]; მხატვ. კ. ფაჩულია]. - თბ. : საბჭ. საქართველო

ლექსიკონი, 2018 - სამოქალაქო განათლების ლექსიკონი

<http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php?a=term&d=6&t=6596>

ლონგმენი, 2017 – Global. Longman dictionaries.com (accessed November 07, 2017)

<http://global.longmandictionaries.com/ldoce6/dictionary#housing>

მერიამ-ვებსტერი, 2017 – Merriam-Webster (accessed November 07, 2017),

<https://www.merriam-webster.com/dictionary/housing>

ოქსფორდის ლექსიკონი, 2017 – "Housing | Definition of housing in English by Oxford Dictionaries," Oxford Dictionaries | English, (accessed November 07, 2017)

<https://en.oxforddictionaries.com/definition/housing>.

ტექნიკური, 1982 – ტექნიკური ტერმინოლოგია: ქართულ-რუსული ნაწილი/საქ. სსრმეცნ. აკად. ენათმეცნ. ინს-ტი; რ. დვალისა და რ. ღამბაშიძის რედ.. – თბ.: მეცნიერება, 1982

ქეგლი, 1960 - ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი, ტ. VI არნ. ჩიქოვასას საერთო რედაქციით, თბილისი

<http://www.ice.ge/liv/liv/media.php>

Nano Zazanashvili

Lost in Translation

(The Georgian Terms for Housing Policy)

Summary

The breakdown of the Soviet Union and the transition to a new economic formation, like in other fields, led to major changes in urban planning as well. The specialized vector was directed to studying practices available in international languages, mainly in English, and to adapting them in their reality. Naturally, this process should be followed by the formation of national concepts and terminology, however, despite the urgent need, such an activity is still weak and underdeveloped. It is often impossible to match an English term and its Georgian translation. One of such terms is „Housing Policy”.

Residence is a key issue in urban and social policy and it has not lost its significance even in post-Soviet Georgia that is evidenced by the increased number of recent studies and public discussions about the issue. The ambiguity of the concept and the abundance of the relevant Georgian terms that often led to confusion is very apparent.

The present paper is an attempt to answer the following questions: What is the meaning of the term „Housing Policy”? What is the existing lexical experience in the Georgian language and which Georgian variant is more relevant for the said English term – *satskhovreblis*, *satskhovrisis* or *sabinao polit'ik'a*?